

Pokusné ověřování Systému podpory provázejících učitelů (MSMT-34366/2022-3) – Informační materiál pro ředitele mateřských, základních a středních škol pro školní rok 2024/25

Březen 2024

Jaký je účel pokusného ověřování? Realizace, ověření a vyhodnocení navrženého systému podpory provázejících učitelů (dříve též fakultních učitelů). **Provázející učitelé vedou studenty či žáky učitelství nebo účastníky studia pedagogiky v rámci DVPP na pedagogických praxích**, tj. vedou je v průběhu přímé výuky, kdy studenti zkouší výuku (individuální nebo párová výuka), reflektují s nimi průběh výuky, plánují s nimi výuku a seznamují je s životem školy, dokumentací, zvou je ke komunikaci s rodiči apod. Studenti učitelství přicházejí z fakult připravujících učitele vysokých škol, případně z VOŠ nebo SŠ pedagogického zaměření (dále také jen SPgŠ), které připravují učitele a učitelky mateřských škol.

Které školy se mohou do pokusného ověřování zapojit? Veřejné mateřské, základní a střední školy zapsané ve školském rejstříku (tj. právnické osoby, kde je zřizovatelem kraj, obec nebo dobrovolný svazek obcí). **Zapojit se naopak do tohoto projektu nemohou školy soukromé, církevní a státní** (tj. školy zřizované MŠMT či jinými OSS). Důvodem je způsob financování provázejících učitelů formou osobních příplatků, který je možné realizovat jen na školách s veřejným zřizovatelem. Pedagogové ze škol soukromých, církevních a státních se mohou po dohodě do pokusného ověřování připojit (např. absolvovat vstupní vzdělávání), nicméně bez nároku na získání finančních prostředků na činnost provázejícího učitele.

Co škole přinese zapojení do pokusného ověřování? Škola získá možnost lépe odměnit své pedagogy za jejich práci se studenty učitelství a umožní jim vykonávat provázení studentů na pedagogických praxích více systematicky a v užší spolupráci s fakultou (či VOŠ nebo SPgŠ). Zároveň tyto pedagogové dále rozvinou své mentorské a reflektivní dovednosti a kompetence pro vzdělávání dospělých ve vstupním a průběžném vzdělávání, které poskytuje instituce připravující učitele, a v průběhu provázení studentů. Takto získané dovednosti mohou učitelé uplatnit v řadě situací, které mohou být škole benefitem, jako je např. podpora začínajících kolegů-učitelů (tj. proškolení učitelé se mohou dostávat také do role uvádějících učitelů) nebo podpora služebně mladších či méně zkušených kolegů (např. formou rozvojových hospitací, párovou výukou nebo prací v předmětových komisích). Zapojení do pokusného ověřování může rovněž škole pomoci celkově rozvinout spolupráci s institucí připravující učitele se všemi pozitivy, které z toho mohou plynout (vyhledávání vhodných nových učitelů mezi studenty fakulty, status fakultní školy, přístup k infrastruktuře či know-how fakulty či VOŠ nebo SPgŠ). Zapojení do pokusného ověřování také dá škole a jejím pedagogům možnost vyjádřit se k nastavování nového systému podpory pedagogických praxí, ovlivnit jeho podobu a být u toho, když je testována tato inovace.

Jak je to s financováním pokusného ověřování? MŠMT poskytne zapojené škole formou k tomu určenému normativu celkem cca 35 048 Kč na 1 provázejícího učitele na školní rok. Tyto finance budou určeny na pokrytí měsíčního příplatku ve výši 2000 Kč (hrubého) pro každého zapojeného provázejícího učitele, a dále na pokrytí jednorázové odměny ve výši 2000 Kč (hrubého) pro pedagogického nebo nepedagogického pracovníka, který má ve škole na starost organizaci, administrativu či garanci praxí (částka určená škole na 1 provázejícího učitele je vypočtena takto: (2000 Kč měsíčně + odvody * 12 měsíců) pro provázejícího učitele + (2000 Kč + odvody) na organizaci/administrativu/garanci praxí. Detailní informace o způsobu financování budou zveřejněny ve Věstníku MŠMT.

Jaká bude administrativní náročnost pro školu? Organizátoři pokusného ověřování kladou velký důraz na to, aby byla související administrativní zátěž co nejmenší. Předpokládaná administrativní zátěž pro školu: 1) Vyplnit přihlášku školy do pokusného ověřování; 2) Sjednat a podepsat dohodu o zajištění praxí se spolupracující fakultou (či VOŠ/SPgŠ); 3) Vyplnit a odeslat výkaz počtu zapojených provázejících učitelů pro MŠMT (do 30. 9. 2024 v systému UIV MŠMT); 4) Zajistit vyplácení měsíčního příplatku provázejícímu učiteli; 5) Dvakrát za školní rok vyplnit online evaluační dotazník zjišťující nezbytná data pro vyhodnocení ze strany MŠMT (do 30. 6. 2025).

Průběh pokusného ověřování během školního roku z pohledu školy

Před začátkem školního roku

Na základě dohody s fakultou (či VOŠ nebo SPgŠ) určí škola nejméně 1 provázejícího učitele (může i více) pro daný školní rok. Dohodne si s institucí připravující učitele konkrétní podobu spolupráce v rámci pokusného ověřování (čestné prohlášení o sjednání této spolupráce je součástí přihlášky školy do pokusného ověřování). Na základě těchto informací škola poté odešle na MŠMT přihlášku do pokusného ověřování (mezní termín pro odeslání přihlášky je 31. 8. 2024, ale určitě doporučujeme zaslat přihlášku co nejdříve v průběhu jarních měsíců, protože kapacita pokusného ověřování je omezena a v případě jejího naplnění rozhoduje termín přihlášení). MŠMT posoudí a rozhodne o zařazení školy do pokusného ověřování a vyrozumí školu o výsledku.

V průběhu školního roku

Nejpozději do 30. 9. 2024 (ale lze samozřejmě i dříve) uzavře škola s institucí připravující učitele **dohodu o zajištění praxí**, která definitivně sjedná počet studentů z této instituce, kteří budou vykonávat své pedagogické praxe v průběhu celého školního roku (tj. až do června 2025) v dané škole u sjednaných provázejících učitelů. Smlouva obsahuje také údaj o tom, kolik hodin nad rámec přímé výuky věnují provázející učitelé v součtu studentům učitelství za celý školní rok. Škola na základě této smlouvy odešle na MŠMT výkaz, kde uvede počet zapojených provázejících učitelů pro daný školní rok (do 30. 9. 2024). Na základě tohoto výkazu škola obdrží finance (viz výše).

Provázející učitel absolvuje **20hodinový vstupní vzdělávací kurz** na partnerské fakultě (či VOŠ nebo SPgŠ) **před zahájením činnosti provázejícího učitele**. Na tento kurz pak v průběhu roku navazuje dalších 20 hodin průběžného vzdělávání.

Objem práce provázejícího učitele: Provázející učitel vykoná v součtu za celý rok činnost v rozsahu nejméně **60** hodin nad rámec přímé pedagogické činnosti. Z toho připadá **20** hodin na výše zmíněné průběžné vzdělávání; **30** hodin na společnou reflexi a plánování výuky se studenty učitelství. Zbývajících **10** hodin připadá na činnosti provázejícího učitele spojené s evaluací či administrativou průběhu praxí nebo spoluprací se vzdělavateli z partnerské fakulty. **Vstupní 20hodinové školené se do 60 hodin výkonu činnosti nepočítá**, chápe se jako předpoklad pro tuto činnost.

Kam se mohu obrátit pro více informací?

Pro veškerou komunikaci s MŠMT ohledně pokusného ověřování využijte prosím email POprovazejiciucitele@msmt.cz; příp. tel. 234 812 215; základní informace také naleznete na [webu MŠMT](#).

V případě zájmu o více informací se s Vámi rádi setkáme online na „Informačním setkání pro zástupce vedení škol nebo zájemce z řad učitelů“. Přihlásit se na jeden z termínů můžete prostřednictvím [formuláře](#) (termíny Pá 12. 4 od 10:00 do 11:30 nebo Út 16. 4. od 14:00 do 15:30)

Často kladené otázky

Jaká bude administrativní náročnost pro zapojeného učitele?

Vede jednoduché záznamy o výkonu své činnosti provázejícího učitele (rozsah a obsah vykonané činnosti). Souhrnné údaje pak sdílí s MŠMT ve výkazu dvakrát za školní rok. Vyplní také jednou za školní rok evaluační dotazník. Spolupracuje na zajištění praxí s fakultou připravující učitele (nebo VOŠ či SPgŠ) podle dohody.

Je možné, aby jedna škola uzavřela dohodu s více fakultami (VOŠ či SPgŠ)?

Ano, je to možné. Doporučujeme, aby jeden provázející učitel spolupracoval vždy s jednou konkrétní fakultou (VOŠ nebo SPgŠ). Pokud se ale učitel, vedení školy a fakulty dohodnou jinak, je možné i to, aby jeden provázející učitel naplnil podmínky pokusného ověřování v součtu pro více různých poskytovatelů. Toto se týká zejména povinnosti poskytnout dohromady alespoň 30 hodin studentům či žákům učitelství nad rámec přímé výuky. Na příklad učitel, který vyučuje biologii a zeměpis, může splnit 20 hodin provázení v předmětu biologie se studenty přírodovědné fakulty a zbývajících 10 hodin provázení v předmětu zeměpis se studenty pedagogické fakulty stejné nebo dokonce i jiné univerzity. Klade to ale zvýšené nároky na koordinaci a komunikaci mezi poskytovateli a školou. Doporučujeme proto toto dělení závazku jednoho provázejícího učitele minimalizovat. Vstupní a průběžné školení není možné hodinově rozdělovat mezi více poskytovatelů, tj. provázející učitel dochází na školení vždy k jednomu poskytovateli. Je ale v pořádku, pokud vstupní školení absolvuje u jednoho a průběžné u jiného poskytovatele.

Kolik studentů či žáků učitelství může maximálně připadat na jednoho provázejícího učitele?

Počet studentů vykonávajících praxi u jednoho provázejícího učitele závisí na dohodě s vysílající institucí a není v rámci pokusného ověřování stanoven. Tj. může jít o 1 či více studentů.

Je do celkového objemu 60 hodin práce zapojeného provázejícího učitele zahrnutá i přímá činnost se žáky?

Není, hodiny strávené se studenty učitelství v přímé výuce žáků se do těchto hodin nezapočítávají. Učitel by měl se studenty učitelství strávit ve výuce přinejmenším stejný počet hodin, jako reflexí a plánováním (tedy minimálně 30 za školní rok), ale může se jednat i o výrazně více hodin.

Je do celkového objemu 60 hodin práce zapojeného provázejícího učitele zahrnuté i vstupní 20hodinové školení?

Ne, to je nad rámec těchto 60 hodin. Zato průběžné vzdělávání se do těchto 60 hodin započítává.

Má provázející učitel nárok při výkonu vedení praxe na úlevu od ostatních pedagogických činností?

Ředitel školy by měl umožnit provázejícímu učiteli vést studenty učitelství na praxi a měl by mu ulevit od plnění jiných povinností souvisejících s přímou pedagogickou činností tak, aby tento učitel mohl vykonávat roli provázejícího učitele. Jsme si vědomi časové náročnosti výkonu této role a chceme usilovat o snížení týdenní přímé pedagogické činnosti pro provázející učitele. Toto je však možné až na základě výstupů z tohoto pokusného ověřování a se souhlasem Ministerstva financí ČR navýšit výdaje státního rozpočtu na tyto účely.

Má provázející učitel nárok na uvolnění z výuky, pokud se časově kryje se vstupním nebo průběžným vzděláváním pro provázející učitele?

Ředitel školy by měl učitele uvolnit na nezbytně nutnou dobu v rozsahu termínu školení. Je věcí dohody s partnerskou institucí připravující učitele, aby termíny školení co nejméně zasahovaly do rozvrhu zapojených učitelů.

Kdo hradí účast na vstupním školení pro PU?

Školení je pro provázející učitele bezplatné.

Co se stane, pokud fakulta „nedodá“ sjednaný počet studentů, případně vůbec žádného?

Pokud se některý student učitelství nedostaví k výkonu své praxe na škole, měla by fakulta (nebo VOŠ či SPgŠ) místo něj vyslat jiného studenta. Neměla by tedy nastávat situace, že provázející učitel nemůže naplnit svůj závazek z důvodů na straně fakulty (nebo VOŠ či SPgŠ). Pokud by i přesto nastala, partnerská instituce bezodkladně informuje školu a ta od té chvíle pozastaví vyplácení měsíčního příplatku provázejícímu učiteli. Nevyplacené prostředky škola vrátí. Dříve vyplacené příplatky provázejícímu učiteli zůstávají.

Co se stane, když provázející učitel zjistí v průběhu školního roku, že už nemůže vykonávat svou činnost provázejícího učitele?

Škola informuje partnerskou instituci připravující učitele a navrhne způsob náhradního zajištění sjednaných praxí jiným učitelem školy. Tento náhradník nemusí splňovat podmínku absolvování vstupního školení pro provázející učitele. Musí se ale zapojit do průběžného vzdělávání. Původní učitel a jeho náhradník spolu v součtu musí dostát závazkům vyplývajícím z pokusného ověřování, tj. zejména splnit limit 60 hodin. Pokud nelze provázení studentů zajistit jiným pedagogem zapojené školy, škola sjednané vedení studentů nerealizuje a vrací dosud nevyplacené finance. Příplatky už dříve vyplacené provázejícímu učiteli mu zůstávají.

Co se stane v případě, že učitel vůbec neabsolvuje vstupní vzdělávání, případně nesplní stanovený objem 60 hodin výkonu činnosti provázejícího učitele?

V případě nesplnění vstupního vzdělávání učitelem (nejedná se o náhradníka) je škola povinna vrátit obdržené prostředky na tohoto učitele v plné výši (nezáleží kolik činnosti odvedl). V případě učitele, který vstupní vzdělání absolvoval, ale splnil jen část stanoveného ročního objemu činnosti, vrací škola jen poměrnou část obdržených prostředků odpovídající neodvedeným hodinám.